

have været fornuftige i den Tid, da Tiendebyrden var en virkelig Byrde, den Gang de skulde levere Tienden i Kærven, da det var en Byrde, der var en stor Del søeligere, end Tiendebyrden nu er, da det er fastsat, at man kan levere den enten i Korn eller ogsaa i Penge. Det har slet ikke saa ringe Betydning, thi det er ikke nogen lille Del af det tiendepligtige Hartkorn, hvor Tiendehynderne ogsaa er dem, der eje Tienden. De udgøre i alle Tilfælde henimod $\frac{1}{4}$ af hele Landets Hartkorn, men det er over $\frac{1}{4}$ af det tiendepligtige Hartkorn, der ejes af selve Tiendehynderne. Det er ganske vist noget forskelligt i de forskellige Egne af Landet, og jeg ved f. Eks., at i Vestjylland og særlig i den Egn, hvor jeg hører hjemme, er det en Undtagelse, at nogen ikke selv ejer sin Tiende; Reglen er, at de selv eje den, og det er altsaa dem, denne Byrde vil komme til at hvile paa. Det forekommer mig, at det er uheldigt, men jeg har ikke set nogen Udvej til at faa det forandret. Efter den Affattelse, som § 5 i nærværende Forslag fik ved 2den Behandling i Overensstemmelse med Betænkningen, havde jeg troet, at det var ordnet, men jeg ser nu af den højtærede Indenrigsministers Udtalelse, at det ikke er Tilfældet, og jeg har derfor ikke kunnet undlade her at fremkomme med nogle Bemærkninger for at vise, hvor uheldigt dette Forhold vil blive for en ikke ringe Del af Tiendehynderne her i Landet. Jeg kan ikke se, at der ikke skulde være Sikkerhed nok hos de nuværende Tiendehynder og Tiendeejere for, at Kirker, Kirkegaarde o. s. v. kunde holdes tilstrækkelig godt ved lige og udvides, for saa vidt det behøves, og jeg kan heller ikke se, at Sikkerheden forøges derved, at man straffer dem ved at lade dem vedblive at betale Skat af Tienden. Det forbedrer efter min Mening ikke Forholdet. Det eneste, man her skulde gøre, var at sørge for, at det kunde være en Opfordring til dem til at søge deres Tiende afløst, men jeg tror, at det gaar i en saadan Retning, at de mange Gange ville betakke sig for at komme ind paa det. Thi det vil blive dem flere Gange saa stor en Udgift, som Tiendestatten kommer til at udgøre, og de ere da nødt til at vedblive i samme Forhold som hidtil. Det er nu heller ikke, fordi det er saa uheldigt, men det forekommer mig, at man stiller dem ander-

ledes end Landets øvrige Indbyggere, og navnlig, at man stiller dem, som ingenting have gjort hidtil for at faa Tienden afløst, gunstigere end dem, som have faaet deres Tiende afløst. Staten sparer jo herved, idet den er fri for at staae Penge til Veje til at faa de Tiender afløst, det Kurstab, som det vil medføre, og som vistnok ikke bliver saa ganske lille, og saa straffer man dem oven i Købet ved at lade dem blive ved at betale Tiendestatten. Jeg vil, naaget det ikke nytter noget her, alligevel henstille dette Spørgsmaal til nærmere Overvejelse, da Sagen jo dog endnu ikke er færdig fra Rigsdagen og forhaabentlig vil komme til Forhandling paa et andet Sted. Jeg ser i det hele i Lovens et Fremstridt. Blot i dette Tilfælde ser jeg ikke, at der netop for disse Tiendehynder naaes det allermindste, og jeg kan ikke nægte, at det har gjort mig en Del betænkelig ved den hele Sag, fordi man derved er kommen til at stille en Del af Landets Borgere noget anderledes, end de ellers i Almindelighed ere stillede.

Ordføreren (Berntsen): Jeg indrømmer det ærede Medlem, at han har Ret i, at der er en Uoverensstemmelse paa det Punkt mellem Betænkningen og de Endringsforslag, der bleve vedtagne ved 2den Behandling, og det er en Fejltagelse fra min Side, at jeg ikke i sidste Øjeblik rettede Betænkningen paa det Punkt i Overensstemmelse med de Endringsforslag, der fremkom paa et meget sent Stadium, før Sagen kom til 2den Behandling. Men det ærede Medlem gaar ud fra en forkert Forudsætning, naar han raisonnerer som saa, at vi i dette Lovforslag stille dem, der ikke have gjort noget for en Tiendeafløsning, bedre end dem, der have afløst deres Tiender. Det er en fuldstændig forkert Opsættelse; man har nemlig ikke afløst sin Tiende, fordi man har købt den. Tiendepligten er ikke bortfalden for de vedkommende Jorder. Tiendepligten bliver ved at hvile paa Ejendommene, og saa længe den hviler derpaa, ere de selv selvfølgelig ogsaa pligtige til at blive ved at give Skat. Jeg kan ikke se rettere, end at disse to Ting maa følges ad. Det ærede Medlem paastod, at $\frac{1}{4}$ af Landets tiendepligtige Hartkorn var stillet saaledes, at de vedkommende Besiddere af dette Hartkorn